

Broj/Број: 01,02,03,04/2,03/11-05-562/09
Sarajevo/Сарајево, 20.4.2010.

KOLEGIJU OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BIH

KOLEGIJU SEKRETARIJATA

ČLANOVIMA DELEGACIJE PSBIH U INTERPARLAMENTARNOJ UNIJI

SEKTORU ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I PROTOKOL

**Predmet: Izvještaj sa 122. zasjedanja Skupštine Interparlamentarne unije,
održane u Bangkoku, od 27. 3. do 1.4. 2010.**

U Bangkoku je, od 27. 3. do 1.4. 2010., održano 122. zasjedanje Skupštine Interparlamentarne unije. Na zasjedanju su učestvovalе delegacije iz 124 zemalje članice. Parlamentarnu skupštinu BiH predstavljali su:

1. Drago Kalabić, predsjedavajući Delegacije PSBiH u IPU-u
2. Marina Mijačević, sekretar Delegacije PSBiH u IPU-u

Zasjedanje je otvoreno govorima gosp. Chai Chidchoba, predsjedavajućeg Narodne skupštine Tajlanda, gosp. Traironga Suwankirija, zamjenika premijera Tajlanda, gosp. Supachai Panitchpakdia, generalnog sekretara UNCTAD-a, dr. Tea Ben Guriraba, predsjednika Interparlamentarne unije, a počasni gost bila je Nj.E. princeza Maha Chakri Sirindhorn koja je zasjedanje službeno proglasila otvorenim.

Na dnevnom redu 122. zasjedanja Skupštine IPU-a bile su sljedeće tačke:

1. Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika 122. zasjedanja Skupštine IPU-a;
2. Razmatranje zahtjeva za uvrštavanje hitne tačke u dnevni red;
3. Plenarna rasprava o političkim, ekonomskim i socijalnim prilikama u svijetu, sa osvrtom na opću temu: „Parlamenti u centru političkog pomirenja i dobre uprave“;
4. Saradnja i zajednička odgovornost u globalnoj borbi protiv organiziranog kriminala, posebno trgovine drogom, ilegalne prodaje oružja, trgovine ljudima i prekograničnog terorizma – Prvi stalni odbor;
5. Uloga parlamenata u razvijanju jug-jug i trougla saradnje s ciljem ubrzanja postizanja Milenijskih razvojnih ciljeva – Drugi stalni odbor;
6. Učešće mladih u demokratskim procesima – Treći stalni odbor;
7. Usvajanje tema i imenovanje izvjestilaca za 123. zasjedanje Skupštine;

Ad. 1. Izbor predsjednika 122 . zasjedanja Skupštine IPU-a

Za predsjednika 122. Skupštine IPU izabran je gosp. Chai Chidchob, predsjednik Narodne skupštine Tajlanda.

Ad. 2. Razmatranje zahtjeva za uvrštavanje hitne tačke u dnevni red

U raspravi o uvrštavanju hitne tačke u dnevni red razmatrana su dva prijedloga:

1. Uloga parlamenata u jačanju solidarnosti međunarodne zajednice sa stanovništvom Haitija i Čilea nakon razornih zemljotresa koji su ih zadesili, te preduzimanje potrebnih akcija u državama s velikim rizikom od prirodnih katastrofa kako bi se poboljšala procjena rizika od katastrofa, a time i umanjile njihove posljedice – zajednički prijedlog Kube, Francuske, Ugande, Velike Britanije i Urugvaja.
2. Izraelsko kršenje vjerskih i kulturnih prava palestinskog naroda, posebno u i oko Jeruzalema te odbijanje Izraela da uključi džamije Haram al-Ibrahimi i Bilal ibn Rabah na listu nacionalne baštine – zajednički prijedlog Islamske Republike Iran i Palestine u ime Arapske grupe.

U ime predlagača prvog prijedloga, govorila je gđa Regueiferos Linares (Kuba). Gđa Linares istaknula je probleme s kojima se suočava stanovništvo nakon katastrofe koja ih je zadesila, a posebno veliku nezaposlenost kao posljedicu tragičnog zemljotresa. To posebno odnosi na Haiti gdje se broj nezaposlenih drastično povećao, tako da stanovništvo živi u izrazito teškim i nesigurnim uslovima. Uputila je poziv svim zemljama za pomoć narodima ovih zemalja.

U prilog drugom prijedlogu govorili su predstavnici Jordana i Alžira. Gosp. Al-Majali (predsjednik Parlamenta Jordana) govorio je o izraelskom nastavku kolonizacije palestinskih teritorija te samim tim sramnom kršenju ljudskih prava. Istaknuo je kako Izrael nije napravio nijedan napor za postizanje mira, odnosno da nastavlja ignorirati upozorenja i proteste međunarodne zajednice. Pozvao je Skupštinu da kroz raspravu o ovoj tački dnevnog reda pomogne u ublažavanju napetosti između ovih zemalja.

Nakon glasanja svih prisutnih, dvotrećinskom većinom glasova za hitnu tačku dnevnog reda usvojen je zajednički prijedlog Kube, Francuske, Ugande, Velike Britanije i Urugvaja. Skupština je odmah imenovala članove Komiteta za izradu rezolucije koja je jednoglasno usvojena na zasjedanju 1. aprila 2010.

Ad. 3. Plenarna rasprava o političkim, ekonomskim i socijalnim prilikama u svijetu

Plenarna rasprava o općoj temi 122. zasjedanja Skupštine izazvala je veliku pažnju učesnika. Ukupno 103 govornika učestvovala su u raspravi. Svi su se saglasili da svijet treba djelovati zajedno kako bi pronašao zajedničke odgovore na globalne izazove. Iako u nekim evropskim zemljama postoje znaci prevazilaženja krize i vidljiv je ekonomski porast, zajednički stav svih govornika bio je da je taj rast nizak i neravnomjeran. Cijene roba, kao i plaće u siromašnim zemljama naglo su pale. Naglašen je značaj parlamentaraca kao i uloga parlamenata u političkom pomirenju i socijalnim prilikama u svijetu.

Ad. 4. Saradnja i zajednička odgovornost u globalnoj borbi protiv organiziranog kriminala posebno trgovine drogom, ilegalne prodaje oružja, trgovine ljudima i prekograničnog terorizma

O ovoj tački dnevnog reda raspravljao je Prvi stalni odbor a na osnovu izvještaja i Nacrta rezolucije podnesenih od dva saizvjestioaca: gđe A. Ortuno (Meksiko) i gosp. L. Wiriyachaia (Tajland). Uloženo je preko 100 amandamana na Nacrt rezolucije, a Rezolucija je usvojena na zadnjem sastanku Odbora održanom 1.aprila 2010. Na zasjedanju Odbora izražena je zabrinutost zbog činjenice da, iako globalizacija podstiče mnoge pozitivne pomake, kao što je otvaranje granica, ona ima i negativan učinak, odnosno olakšavanje međudržavnog organiziranog kriminala, posebno trgovinu drogom, oružjem, krijumčarenje ljudi, zatim olakšavanje prekograničnog terorizma te pranje novca. Svi učesnici saglasili su se da je potrebno raditi na jačanju regionalne saradnje te jačanju partnerstva u borbi protiv kriminala. Skupština je pozvala sve članice na jačanje svojih pravnih sistema u skladu s Međunarodnom konvencijom za suzbijanje terorizma, kako bi se suzbilo pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti. Usvojenom rezolucijom pozivaju se sve članice IPU-a da promoviraju dijalog i saradnju s ciljem razvoja i usklađivanja napora u borbi protiv proizvodnje, trgovine i zloupotrebe droga i krivotvorenih lijekova. Istaknuta je i zabrinutost zbog poboljšanih tehnoloških mogućnosti koje omogućavaju krivotvoriteljima lijekova pakiranja koja se teško mogu razlikovati od originalnih proizvoda. Skupština je uputila poziv parlamentima da podstaknu svoje vlade na pooštavanje kontrole robe koja prolazi njihovom teritorijom.

Ad. 5. Uloga parlamenata u razvijanju jug-jug i trougle saradnje s ciljem ubrzanja postizanja Milenijskih razvojnih ciljeva

Drugi stalni komitet održao je dva zasjedanja: 29. i 31. marta 2010. kako bi raspravljao o ovoj tački. U raspravi je izražena zabrinutost negativnim uticajem međunarodne ekonomske i finansijske krize na najranjivije nacije i sektore globalnog društva. Također, izražena je zabrinutost zbog podataka MMF-a prema kojima su ulaganja u zemlje u razvoju, posebno u zemlje Afrike, dramatično pala u 2009. i 2010. godini. Naglašena je važnost jug-jug i trougle saradnje za postizanje održivog razvoja u zemljama u razvoju i postizanje Milenijskih razvojnih ciljeva. Imenovan je komitet za izradu rezolucije sastavljen od predstavnika sljedećih zemalja: Alžira, Belgije, Kambodže, Indonezije, Sudana, Urugvaja i Zambije kako bi napravili Nacrt rezolucije. Rezolucija je jednoglasno usvojena a njome se pozivaju vlade sjevernih zemalja na pomoć u donacijama i ulaganjima u razvoj jug-jug i trougle saradnje kao i na svaku moguću podršku ovim zemljama.

Ad. 6. Učešće mladih u demokratskim procesima

O učešću mladih u demokratskim procesima raspravljao je Treći stalni odbor koji je održao tri zasjedanja: 28., 29. i 30. marta 2010. Predsjednica Nacionalne grupe Hrvatskog sabora pri IPU-u gđica Marija Lugarić, saizvjestilac o ovoj temi, prezentirala je izvještaj i Prijedlog rezolucije. Rezolucija je usvojena konsenzusom a njome se predlažu 34 različite mjere koje treba preduzeti na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou kako bi se osiguralo potpuno i osmišljeno učešće mladih u demokratskim procesima. Parlamentima zemalja članica IPU-a predlaže se, uz ostalo, i uvođenje kvota za mlade, izjednačavanje dobi aktivnog i pasivnog biračkog prava, a političke stranke podstiču se na uključivanje mladih.

Kada su u pitanju sastanci geopolitičke grupe G12+, glavna debata bila je u vezi s odnosom IPU-a i UN-a, te o mogućnostima transformacije IPU-a u međunarodnu organizaciju. Debata o ovoj temi otvorena je nakon govora gosp. Andresa Johnssona, generalnog sekretara IPU-a. U svom obraćanju gosp. Johnsson govorio je o prednostima IPU-a ako bi ona postala ugovorom zasnovana organizacija, bazirana na ugovoru zemalja članica koji bi svaka zemlja pojedinačno trebalo da ratificira. Prema obrazloženju gosp. Johnssona, predložena reforma IPU-a ne traži od parlamenata ili IPU-a da preuzme ulogu vlade, odnosno reformom se ne želi zamijeniti uloga vlade čija je odgovornost da pregovara i potpisuje međunarodne sporazume, nego ima cilj da poboljša njen status. Naime, IPU je osnovana u vrijeme kada nije bilo uobičajeno osnivanje međunarodnih organizacija na osnovu međunarodnih konvencija, ali druge organizacije su kasnije osnivane kao takve, stoga se IPU danas nalazi u drugorazrednoj poziciji i bez čvrste osnove u međunarodnom pravu. Novim predloženim ugovorom IPU bi dobila status tradicionalne međunarodne konvencije, koju su dogovorile države, potpisale vlade i ratificirali parlamenti. Gosp. Johnsson pozvao je sve zemlje članice IPU-a da u budućnosti odluče kakav odnos žele s UN-om, npr. da utiču na izmjenu Povelje UN-a kako bi IPU postala na neki način parlamentarni ogranak UN-a ili da zadrži *status quo* koji IPU ima od svog osnivanja do danas. Ponovio je da samo konvencija može ojačati ulogu IPU-a i dati joj status međunarodne organizacije u međunarodnom pravu, što je potrebno kako bi se popravio njen odnos s UN-om i njen status na međunarodnom nivou.

Nakon izlaganja vođena je rasprava budući da učesnicima skupa nije bilo jasno kakve koristi imaju parlamenti od ovakve promjene statuta IPU-a, a izražena je i određena rezerva da je ovakva transformacija izvodiva s obzirom na prirodu međudržavnih ugovora. Mnogi od njih bili su mišljenja da je promjena povelje UN-a iluzoran napredak, te da je stoga bolja opcija transformiranje IPU-a kroz proširenje ugovora s UN-om, budući da je gotovo nemoguće uskladiti zakonodavstva različitih zemalja članica IPU-a.

Dr. Lammert, predsjednik Bundestaga, delegati iz Novog Zelanda, Australije, Andore, Finske, Velike Britanije, Francuske i Belgije bili su jasnog stava da ne podržavaju princip predložene promjene Statuta IPU-a.

Gosp. Hodgson (Novi Zeland) zamolio je za pojašnjenje o tome kakve koristi ima konkretno IPU od ovakvog novog ustrojstva i koji su problemi s kojima se IPU suočava s postojećim ustrojstvom. Mišljenja je da novi predloženi ugovor može povećati značaj IPU-a kao međunarodne organizacije, ali da nije nimalo lako istovremeno uskladiti zakon u više od 150 zemalja članica s različitim režimima.

Član Parlamenta Andore gosp. Dallers također je podržao mišljenje gosp. Hodgsona. On smatra da problemi s kojima se IPU danas suočava mogu biti riješeni samim proširenjem ugovora s UN-om bez izmjene Povelje UN-a.

Gđa Angela Napoli (Italija) predložila je da se ovi problemi iznesu u nacionalnim parlamentima pa da se nakon toga razmijene mišljenja kada se delegati ponovo sretnu u Ženevi, jer nije moguće donijeti konačnu odluku samo u Grupi 12+ bez konsultacija sa svojim vladama i predsjednicima parlamenata.

Gosp. Laakso (Finska) slaže se da u korist prijedloga gosp. Johnssona govore četiri argumenta: vize za sve delegate, poreske olakšice, status međunarodne organizacije i jačanje izvršne moći IPU-a, ali smatra da se ove olakšice mogu urediti i na drugi način bez mijenjanja Statuta IPU-a i pretvaranja u ugovorom zasnovanu organizaciju. Slaže se da ugovor podrazumijeva veće resurse za IPU ali nije siguran da će ovaj prijedlog gosp. Johnssona biti prihvaćen u nacionalnim parlamentima.

Gđa Ernstberger (Njemačka) izrazila je nezadovoljstvo zbog nepostojanja nikakvog pisanog traga o ovim prijedlozima o kojima se raspravlja na svakodnevnim sastancima Grupe 12+. Smatra da nije dovoljno raspravljati o ovako značajnim pitanjima samo na osnovu govora gosp. Johnssona.

Potrebni su pisani dokumenti. Pisani dokument potreban je kako bi se prijedlog iznio pred nacionalni parlament po povratku u zemlju.

Gosp. Harry Jenkins (Australija) izrazio je zabrinutost o razumijevanju prijedloga gosp. Johnssona u nacionalnim parlamentima, budući da on ne može tražiti od svoje vlade ni predsjednika parlamenta da probleme s kojima se zemlja suočava ostave po strani i da se fokusiraju na ugovor koji će IPU-u pomoći da riješi probleme viza, manje takse i poboljšanje saradnje s tijelima UN-a.

Uprkos svim prednostima o kojima je govorio gosp. Johnsson i petodnevne debate vođene o ovom pitanju, većina delegata članova G12+ izrazila je određenu rezervu prema ovakvom novom ustrojstvu IPU-a. Saglasili su se da je potrebno vrijeme za konsultacije u nacionalnim parlamentima, tako da ovaj proces mora biti postepen i dobro razmotren prije donošenja odluke, budući da postoji opasnost da bi ovim ugovorom IPU legitimirala sve one zemlje članice koji nisu demokratske.

Ad .7. Usvajanje tema i imenovanje izvjestilaca za 124. zasjedanje Skupštine

Kada je u pitanju izbor tema i saizvjestilaca za naredno zasjedanje Skupštine, koje će biti održano u Ženevi, usvojene su sljedeće teme:

1. Stalni odbor za mir i međunarodnu sigurnost: *„Stvaranje čvrstog zakonodavnog okvira s ciljem sprečavanja izbornog nasilja, poboljšanja nadgledanja izbora i osiguravanja mirne promjene vlasti“ (saizvjestioci: Indija i Zimbabve)*
2. Stalni odbor za održivi razvoj, finansije i trgovinu: *„Uloga parlamenata u osiguravanju održivog razvoja kroz upravljanje prirodnim resursima, poljoprivrednom proizvodnjom i demografskim promjenama“.*
3. Stalni odbor za demokratiju i ljudska prava: *„Transparentnost i odgovornost u finansiranju političkih stranaka i izbornih kampanja“.*

Izveštaj pripremila:

Marina Mijačević
sekretar Delegacije PSBiH u IPU-u

Izveštaj odobrio:

Drago Kalabić
predsjedavajući Delegacije PSBiH u IPU-u